

Wiktor But wymieniony na Brittney Griner

#Ludzie #Strategia i polityka 9 grudnia 2022

Skazana w Federacji Rosyjskiej Amerykanka Brittney Griner została wczoraj, 8 grudnia 2022 wymieniona na lotnisku w Abu Zabi na Rosjanina Wiktora Buta, handlarza bronią odbywającego karę w Stanach Zjednoczonych Ameryki. But poleciał do Rosji, a Greiner do USA. Przed procedurą wymiany oboje zostali ułaskawieni, więc nie odsiedzą reszty kar w swoich krajach ojczystych.

Wymiana odbyła się za pośrednictwem Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Arabii Saudyjskiej. Rosja od dawna negocjowała z USA uwolnienie Buta, ale Waszyngton odmawiał włączenie go systemu wymiany. W negocjacje osobiście zaangażowali się prezydenci, Władimir Putin i Joe Biden. Końcowe rozmowy odbywały się z udziałem MSZ i służb specjalnych obu państw.

Wiktor But w towarzystwie agentów rosyjskich służb specjalnych na lotnisku w Abu Zabi. Stamtąd wczoraj wieczorem Rosjanin poleciał na lotnisko Wnukowo-2 / Zdjęcie: Twitter

Brittney Greiner jest jedną znaną koszykarką. W USA grała w Phoenix Mercury, w Rosji w UChMK Jekaterynburg, wielokrotnym mistrzu kraju. W lutym 2022 Greiner została zatrzymana na lotnisku Szeremietiewo. W jej bagażu znaleziono olejek haszyszowy. W sierpniu sąd skazał ją na 9 lat więzienia. Biorąc pod uwagę czas pobytu w areszcie śledczym, musiała odsiedzieć w kolonii o rok krócej.

Wiktor But (Viktor Bout) w USA nazywany jest *panem wojny*. Jego historia stała się podstawą filmu o podobnym tytule z Nicolasem Cage'em. W wojsku, jeszcze w czasach sowieckich But był tłumaczem. W latach 1990. został przedsiębiorcą. Przed handlem bronią zajmował się międzynarodowym handlem kwiatami, meblami i mrożonym drobiem. Według doniesień medialnych, But dostarczał broń i sprzęt wojskowy do Afganistanu (zarówno oddziałów rządowych, jak i talibów), rebeliantów w Angoli i krajach Afryki Zachodniej. Podejrzewano go również o udział w dostarczaniu broni, w tym chemicznej, dla Al-Kaidy.

W 2008 But został zatrzymany w Bangkoku na wniosek strony amerykańskiej, która oskarżyła go o nielegalne dostarczanie broni Rewolucyjnym Siłom Zbrojnym Kolumbii (FARC). Ta grupa jest uważana przez USA za organizację terrorystyczną. Podstawą oskarżenia był wynik operacji amerykańskich służb wywiadowczych, które w negocjacjach z Butem podszywały się pod przedstawicieli FARC. Rosjanin został poddany ekstradycji do USA, gdzie w 2012 skazano go na 25 lat więzienia. Został uznany za winnego kilku zarzutów, w tym spisku w celu udzielenia pomocy organizacji terrorystycznej, prania pieniędzy i oszustwa. But zaprzeczał oskarżeniom. Moskwa nazwała sprawę Buta polityczną.

W różnych okresach mówiono o możliwej wymianie Buta na obywateli Ukrainy – Nadieżdę Sawczenko i Olega Sencowa. Według źródeł amerykańskich, ostateczna faza rozmów na temat wymiany Buta rozpoczęła się na początku 2022. Początkowo negocjowano wymianę innego Amerykanin skazanego w Federacji Rosyjskiej, Paula Whelana. W czerwcu 2020 moskiewski sąd miejski skazał go na 16 lat kolonii o zaostrzonym rygorze pod zarzutem szpiegostwa (Whelan nie przyznał się do winy). Ostatecznie Rosjanie nie zgodzili się na udział Whelana w wymianie. Pozostaje on w więzieniu, ale kwestia jego wymiany jest nadal omawiana na szczeblu służb specjalnych. Prezydent Biden, przemawiając do narodu po wymianie Buta na Greiner, powiedział, że Stany Zjednoczone Ameryki nie zapomniały o Whelanie.

Obecna wymiana jeńców była drugą od początku wojny na Ukrainie, w której głównym sojusznikiem Kijowa stał się Waszyngton. W kwietniu Rosjanin Konstantin Jaroszenko, skazany w USA na 20 lat więzienia, został wymieniony na amerykańskiego studenta Trevora Reeda, skazanego w FR na 9 lat więzienia. Komentując wymianę Buta, Jaroszenko podziękował władzom rosyjskim, które według niego *dodatkowo naciskały* na Amerykanów, by zawarli układ.